

Arkivsaksnr.: 2022/7321 Dokumentdato: 01.05.2023

Styre:
Fakultetsstyret ved Det psykologiske fakultet

Styresak:
40/23

Møtedato:
11.05.2023

Økonomirapport 1. kvartal 2023

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Universitetsstyresak [89/22](#), Budsjett for Universitetet i Bergen 2023
- Universitetsstyresak [6/23](#), Tildelingsbrev 2023 til Universitetet i Bergen
- Fakultetsstyresak [108/22](#), Budsjettfordeling 2023

Saken gjelder

Denne saken gir økonomisk status per 31. mars 2023, for den samlede økonomien ved Det psykologiske fakultet, dvs. grunnbevilgningsøkonomien (GB) og den bidrags- og oppdragsfinansierte virksomheten (BOA).

Selv om det fortsatt er tidlig på året, og en del avvik er knyttet til periodiseringer, så viser likevel tallene er klar negativ tendens. Trenden ved vårt fakultet og andre har vært at det tidlig på året viser positive avvik, dvs. at forbruket har vært lavere enn budsjettert. I år er det motsatt, og per mars er resultatet 4,292 mill. kroner lavere enn ventet.

Totaløkonomien

Totaløkonomien på fakultetet per 31. mars, viser at inntektene er lavere enn budsjettert og kostnadene er høyere enn budsjettert. Inntektene er lavere enn budsjettert både på GB og BOA, mens kostnadene er lavere enn budsjettert på BOA og høyere enn budsjettert på GB. Når det gjelder BOA, blir regnskapsførte inntekter det samme som regnskapsførte kostnader (kan være et lite unntak hvis vi har overskudd på oppdragsaktiviteten vår), men enkelt forklart så regnskapsføres kostnader først, og så blir en tilsvarende inntekt generert i systemet. Så når vi videre snakker om overskudd, underskudd og overføringer, så gjelder dette for GB-økonomien, og ikke for BOA-økonomien.

Regnskapet per 31. mars viser et underskudd på 5,114 mill. kroner (tabell 1 i vedlagte økonomirapport). Dersom vi legger til overføringen fra 2022 på 16,091 mill. kroner, gir dette oss et samlet overskudd per 31. mars på 10,977 mill. kroner.

Budsjettert overskudd per 31. mars (inkludert overføringen fra 2022) er 15,269 mill. kroner. Sett opp mot regnskapet som viser 10,977 mill. kroner i overskudd, gir dette oss et negativt avvik på 4,292 mill. kroner.

Grunnbevilgningsøkonomien (GB)

Regnskapet per 31. mars viser at inntektene er 1,695 mill. kroner lavere enn budsjettert og kostnadene er 2,597 mill. kroner høyere enn budsjettert, noe som gir oss et resultat per 31. mars som er 4,292 MNOK dårligere enn budsjettert.

Fakultetet gikk inn i 2023 med en overføring på 16,091 mill. kroner. Denne overføringen fordelte seg mellom frie midler på -18,6 mill. kroner (underskudd) og på øremerkede prosjekt

på 34,7 mill. kroner (overskudd). Fakultetet budsjetterer med at overføringene reduseres til 0 i løpet av 2023, med en fordeling på frie midler og øremerkede prosjekt, på henholdsvis -29 mill. kroner (underskudd) og 29 mill. kroner (overskudd). Dette er også prognosen som er meldt inn til UiB sentralt, så langt i år.

Bidrags- og oppdragsfinansiering (BOA)

BOA-inntekten per 31. mars er 10,546 mill. kroner. Dette er 8% lavere enn budsjettet per mars, men vi ligger omtrent på nivå med samme periode i fjor. Det samlede BOA-målet for aktivitet i 2023 er satt til 52 mill. kroner, og dette er også prognosen som er meldt inn til UiB sentralt, så langt i år.

Fakultetsledelsens kommentarer

Denne økonomirapporten er viktig fordi den gjør synlig realitetene i de alvorlige og uventede kuttene og ekstra utgifter som fakultetet ble utsatt ved inngangen til 2022 (bla. pensjonskuttet) og i budsjettet for 2023. Dersom vi ser grunnbevilgning annuum (GA) sammen med grunnbevilgning prosjekt (GP), så ser fakultets økonomi ut til å gå noenlunde i balanse, men midlene på GP er bundet opp og kan ikke brukes til GA. Den foreliggende økonomirapporten samt det større landskapet av kutt og innsparing innen sektoren tilsier derfor at fakultetet straks må planlegge for å minske underskuddet på grunnbevilgning annuum (GA). Dette var også konklusjonen på det rutinemessige budsjettdialogmøtet som fakultetsledelsen hadde med universitetsledelsen 29.mars i år.

Fakultetet har omfattende aktiviteter innen forskning og utdanning, og leverer på flere måter godt, for eksempel målt gjennom resultatmidler. Vi ønsker å holde ambisjonene oppe, men vi må altså minske underskuddet ved å redusere kostnadene eller øke inntektene (og gjerne begge deler på en gang), og det er ingen enkel kombinasjon.

Våre nabofakultet på UiB har lignende utfordringer og noen har allerede satt i verk sparetiltak som eksempelvis å holde igjen på stillinger som blir ledige, kutte i midlertidige årsverk og i noen grad nedskalere aktivitet. I løpet av våren og frem mot budsjettbehandling i høst må det legges en realistisk plan for innsparinger også ved vårt fakultet.

I tråd med fakultetsstyrevedtaket i sak [108/22](#) (budsjettfordeling for 2023), har fakultetet fra starten av 2023 allerede startet prosessen med å bruke mindre penger. Vi ser imidlertid at dette ikke vil være tilstrekkelig. I kommende fakultetsstyremøte 15. juni, planlegger vi å ha en sak om revidert budsjett for 2023, som trolig også tilsier at arbeidet med bemanningsplan for studieprogrammene vil lagt frem. Saken vil ha fokus på innværende budsjettår, i tillegg til å skissere tiltak for de neste årene med konkrete forslag til å kutte på forbruk, samt å øke inntektene. Et revidert budsjett vil innebære en vesentlig forsiktighet ved alle enheter både når det gjelder vitenskapelige og administrativt ansatte, og når det gjelder drift (for eksempel om vi har råd til å leie alle arealene vi har i dag), og på lengre sikt en mulig reduksjon av innholdet i undervisningsemnene. Det er et mål at innsparinger skjer på en informert, gjennomtenkt, åpen og rettferdig måte på tvers av enheter og aktiviteter, og dette vil ligge til grunn for budsjettarbeidet fram mot 15. juni og videre mot budsjettvedtak for 2024 i desember.

I en presset økonomisk situasjon for fakultetet og sektoren er det nødvendig å bruke mindre penger enn planlagt. Samtidig er det også aktuelt å starte kreative prosesser med tanke på alternative måter å gjennomføre studieemner på, alternative administrative løsninger, ev. på tvers av enheter, m.m.

I påvente av revidert budsjett 2023 (15. juni 2023), er det viktig at enhetene og fakultetet gjennomfører tiltak for å minske underskuddet, dette gjelder på både vitenskapelig og administrativ side.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar økonomirapport for 1. kvartal 2023 til etterretning, og ber om at fakultetsledelsen og enhetene iverksetter tiltak som minsker underskuddet.

Norman Anderssen
dekan

Ove Chr. Borge
fakultetsdirektør

Økonomirapport per 1. kvartal 2023

Økonomirapport for Det psykologiske fakultet for januar-mars 2023 legges med dette frem for fakultetsstyret.

Fakultetsstyret vedtok i styresak [108/22](#) budsjettfordeling for 2023. Budsjetttrammen for Det psykologiske fakultet for 2023, bestod av 275,835 MNOK i grunnbevilgning (GB) og 52 MNOK i bidrags- og oppdragsmidler (BOA). I tillegg ble det overført midler fra 2022 på 16,091 MNOK. Det er budsjettert med 0 i overføring til 2024.

Siden starten av året har fakultetet sin grunnbevilgning økt med 6,550 MNOK. Dette er knyttet til SLATE. Årsbudsjettet for totale inntekter til fakultetet per 31. mars 2023 (inkl. BOA), er da på 334,358 MNOK. Fakultetet budsjetterer med totale kostnader for 2023 på 350,476 MNOK, noe som gir et negativt driftsresultat på 16,091 MNOK, og reduserer overføringen til 2024 til 0.

Universitetets virksomhet er delt inn i grunnbevilgning (GB) fordelt fra Universitetsstyret og bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA), som består av forskningsrådsfinansierte prosjekter, EU-prosjekter og prosjekter finansiert av andre oppdragsgivere og bidragsytere. Rapportering til fakultetsstyret følger denne inndelingen.

1. Status fakultetet totalt

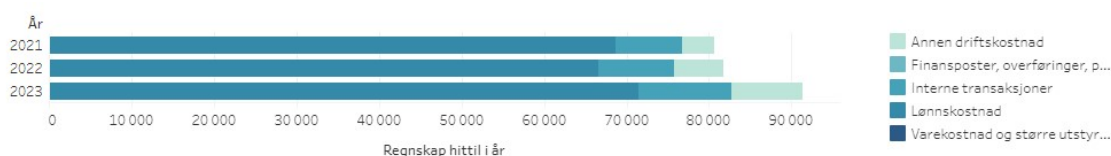
Tabell 1. Status fakultetet totalt. Tall i 1000 kr.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	-334 385	-88 846	-86 238	-2,9%
Kostnader	350 476	89 668	91 352	-1,9%
Sum totalt	16 091	822	5 114	-522,4%

Tabell 1 viser budsjett og regnskap for fakultetet totalt (sum GB og BOA). Per mars er inntektene 2,608 MNOK lavere enn budsjettert og kostnadene er 1,684 høyere enn budsjettert. Når det gjelder BOA er kostnadene 0,913 lavere enn budsjettert, og tilhørende inntekter blir da også 0,913 lavere enn budsjettert. På grunnbevilgningen er inntektene 1,695 lavere enn budsjettert og kostnadene er 2,597 høyere enn budsjettert. Totale inntekter er 12,086 MNOK lavere enn på samme tid i fjor, og kostnadene er 9,561 MNOK høyere enn på samme tid i fjor. Det er her verdt å merke seg at UiB har endret rutinen for inntektsføring av øremerkede poster siden i fjor. Det betyr at i fjor ble hele inntekten inntektsført i februar

(21,189 MNOK), og så brukte man av disse pengene utover i året. I år fordeles disse inntektene (18,707 MNOK) jevnt utover i året, og det blir mer sammenlignbart med når kostnadene påløper. Konsekvensen er at mens vi i fjor startet året med en stort overskudd, og bygget dette ned utover i året, så viser resultatet måned for måned mer «riktig» i år. Unntaket er øremerkede tildelinger som kommer til i løpet av året (utenom tildelingsbrevet), og så langt i år gjelder dette midlene til SLATE på 6,550 MNOK. Disse inntektene er i år regnskapsført i sin helhet i mars, mens de i fjor ble regnskapsført i juni.

Figur 1. Utvikling kostnader totalt. Tall i 1000 kr.

Finansposter og overføringer viser ikke i figuren over. Lønnskostnadene er ca. 4,9 MNOK høyere enn på samme tid i fjor (71,4 MNOK per mars 2023, mot 66,5 MNOK per mars 2022). Driftskostnadene er 2,6 MNOK høyere enn per mars 2022, og de interne transaksjonene er ca. 2 MNOK høyere enn per mars 2022. Noe av grunnen til at de interne transaksjonene er høyere per mars i år enn per mars i fjor, er knyttet til at vi har mistet frikjøp på 2,5 årsverk knyttet til ELTE. Når det gjelder driftskostnader er merforbruket både knyttet til reiseaktivitet og kjøp av tjenester, som for eksempel flytteutgifter og utgifter til rekruttering av studenter.

2. Status grunnbevilgning (GB)

2.1. Status i forhold til budsjett

Tabell 2 viser en oversikt over budsjett og regnskap for fakultetets grunnbevilgning (GB). Fakultetets samlede grunnbevilgning for 2023 er i henhold til tildelingsbrevet 275,835 MNOK. Tabell 2 viser at rammen så langt i år har økt med 6,550 MNOK. Dette består av to øremerkede tildelinger til SLATE, hvorav den ene er en videreføring av UiB sin satsing på tverrfaglige emner i digital forståelse, kunnskap og kompetanse, og gjelder gjennomføring av det eksisterende emnet DIGI110 Fantastiske data for vår og høstsemesteret 2023. Den andre tildelingen er driftsstøtte fra KD til SLATE for 2023. Vi overfører også 16,091 MNOK fra 2022, slik at disponibel ramme for 2023 er 298,476 MNOK.

Fakultetet budsjetterer med kostnader på 298,476 MNOK i 2023, det vil si at man bruker opp hele den disponible rammen, og overføringen til 2024 på GB blir 0. GB består imidlertid av både øremerkede midler (GP) og frie midler (GA), og budsjettet overføring ut av 2023 fordeler seg med hhv et overskudd på 29 MNOK på GP og et underskudd på 29 MNOK på GA.

Tabell 2. Status grunnbevilgningen (GB). Tall i 1000 kr.

		Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
Inntekter	Salgs- og driftsinntekt	-282 385	-77 387	-75 692	-2,2%
	Sum	-282 385	-77 387	-75 692	-2,2%
Kostnader	Lønnskostnad	246 879	67 406	65 722	2,5%
	Annen driftskostnad	18 689	4 505	7 286	-61,7%
	Interne transaksjoner	32 908	6 298	7 797	-23,8%
	Finansposter, overføringer..	0	0	0	
	Sum	298 476	78 209	80 806	-3,3%
Sum		16 091	822	5 114	-522,4%
Resultat	Overføring fra i fjor	-16 091	-16 091	-16 093	0,0%
	Overføring til neste periode	0	15 269	10 979	28,1%
	Sum	-16 091	-822	-5 114	522,4%
Sum		-16 091	-822	-5 114	522,4%
Sum totalt		0	0	0	

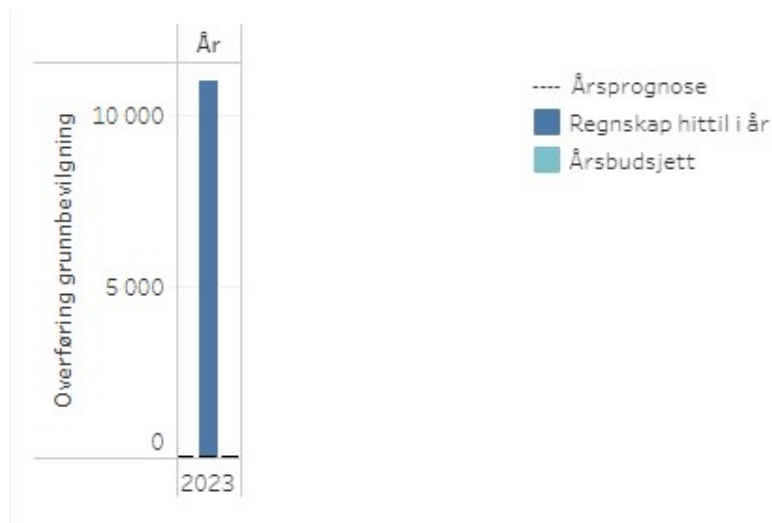
Tabell 2 viser status for grunnbevilgningen per mars. Tabellen viser at inntektene er 1,695 MNOK lavere enn budsjettet. Kostnadene er 2,597 MNOK høyere enn budsjettet, og det gir oss et resultat per mars som er 4,292 MNOK dårligere enn budsjettet (et regnskapsført underskudd på 5,114 MNOK mot et budsjettet underskudd på 0,822 MNOK).

Årsaken til avviket på inntektene skyldes i hovedsak manglende inntekt på EVU. Her er inntektene budsjettet slik de kom inn i fjor, mens en oppdatert gjennomgang viser at aktiviteten på EVU i 2023 hovedsakelig vil skje i høstsemesteret. Vi anser derfor dette avviket som et periodiseringsavvik, som betyr at vi forventer at årets inntekt blir som budsjettet, men inntektsføringen vil skje senere på året enn forventet.

På lønn har vi et positivt avvik på 1,684 MNOK. Dette skyldes i hovedsak en tilbakeføring av avsatte lønnskostnader i desember 2022 på 1,9 MNOK. Vi har ellers noen andre små positive avvik som for eksempel en nedbygging av saldo fleksitid og et underforbruk på lønnskostnader rekrutteringsstillinger. Tilsvarende har vi også noen mindre negative avvik, som for eksempel et overforbruk på lønnskostnader fast tilsatte og åremålstilsatte, og lavere offentlige refusjoner vedrørende syke- og fødselspenger enn budsjettet. På andre driftskostnader har vi et negativt avvik på 2,781 MNOK, noe som i hovedsak skyldes høyere forbruk enn budsjettet på kjøp av tjenester. Noe skyldes at utgiftene reelt sett har vært høyere enn budsjettet, som for eksempel utgifter til rekruttering av studenter og utgifter i forbindelse med flytteprosesser ved fakultetet, og noe skyldes periodiseringer, som for eksempel utgifter til praksis. Disse utgiftene er budsjettet senere på året. Når det gjelder de interne transaksjonene, er kostnadene 1,5 MNOK høyere enn budsjettet og skyldes i hovedsak periodiseringsavvik.

2.2. Prognose for overføring til neste år

Figur 2. Overføring grunnbevilgningen (GB). Tall i 1000 kr.

Figur 2 viser overføring på grunnbevilgningen (GB). I budsjettfordelingssaken i desember i fjor var estimert overføring fra 2022 et overskudd på 15 MNOK, noe som gav et estimert resultat for 2023 på 0. Endelig resultat for 2022 ble et overskudd på 16,091 MNOK, altså en forbedring på 1,091 MNOK i forhold til estimat. Estimert for overføring på frie midler var et underskudd på 14 MNOK, dette endte på et underskudd på 18,6 MNOK, altså en forverring på 4,6 MNOK. Estimert for overføring på øremerkede midler var 29 MNOK, dette endte på 34,7 MNOK, altså en økning på 5,7 MNOK. I økonomirapporten for 2022 ([fakultetsstyresak 5/23](#)) ble det redegjort for årsakene til disse avvikene.

Prognosen per mars viser en forventet overføring til 2024 på 0. Fordelingen mellom øremerkede midler og frie midler, er da satt til hhv et overskudd på 29 MNOK og et underskudd på 29 MNOK. Selv om vi setter denne prognosen for mars, er vi likevel bekymret for at resultatet for 2023 blir et underskudd. Det er flere grunner til det. For det første ble inngangen til 2023 dårligere enn forventet. Overføringen på frie midler ble 4,6 MNOK lavere enn forventet, og selv om overføringen på de øremerkede midlene ble høyere enn forventet, så er konsekvensen at deler av overføringen fra 2022 nå blir brukt i 2023, mens forutsetningen i budsjettfordelingssaken i desember, var at disse midlene kom til å bli overført videre til 2024. Det var også lagt inn en innsparing på lønnsbudsjettet, som vi nå ser kan bli vanskelig å innfri, i tillegg til at vi lønnsveksten for 2023 var satt noe lav. På den positive siden er det mye som tyder på at vi får etterbetalt for lav lønns- og priskompensasjon i RNB2023. Energikostnadene for 2023 ser også ut til å bli lavere enn forventet, men denne innsparingen holdes muligens igjen på UiB sentralt. Så, hvis ikke de to siste momentene her blir mer positive enn forventet, eller at det ligger noe annet overraskende positivt i RNB2023, så tyder mye på at neste gang vi setter en prognose for overføring til 2024, så vil den vise et underskudd.

3. Status bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

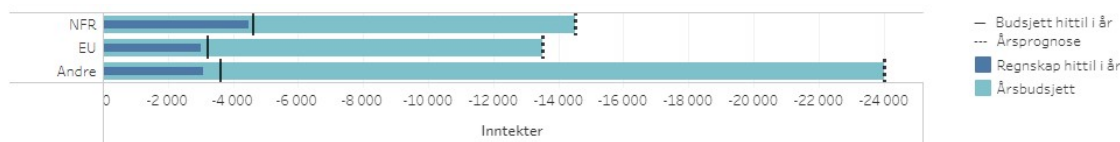
3.1. Status i forhold til budsjett

Tabell 3. Status inntekter bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). Tall i 1000 kr.

	Årsbudsjett	Budsjett hittil i år	Regnskap hittil i år	Avvik hittil i %
NFR	-14 500	-4 614	-4 466	-3,2%
EU	-13 500	-3 228	-3 012	-6,7%
Andre	-24 000	-3 617	-3 068	-15,2%
Sum totalt	-52 000	-11 459	-10 546	-8,0%

Tabell 3 viser at vi ligger noe bak budsjett per mars (8%), men vi ligger på samme nivå som aktivitetsnivået for samme periode i fjor. Da endte aktiviteten til slutt på 60,6 MNOK. Vi har meldt inn til UiB sentralt en prognose for 2023 som er lik budsjettmålet, det vil si 52 MNOK. Når det gjelder EU har vi doblet aktiviteten sammenlignet med mars i fjor, både når det gjelder kroner og antall prosjekt. Per mars i fjor kostnadsførte vi 1,459 MNOK på seks forskjellige EU-prosjekt, mens vi per mars i år kostnadsfører 3,012 MNOK på tolv forskjellige EU-prosjekt. I fjor hadde tre av enhetene vår EU-aktivitet per mars (to institutter og ett senter), mens i år har fem enheter EU-aktivitet per mars (tre institutter og begge sentrene). NFR-aktiviteten ligger omtrent på samme nivå som i fjor (litt under). Finansieringskilden Andre har et aktivitetsnivå som ligger 1,1 MNOK under aktivitetsnivået for samme periode i fjor, og dette samsvarer i stor grad med aktiviteten kostnadsført på ELTE i januar, februar og mars i fjor.

Figur 3. Inntekter bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). Tall i 1000 kr.

4. Utvikling årsverk

Tabell 4. Årsverk per mars 2023 sammenlignet med årsverk per mars 2022

Firmakode	Fakultet	Bevilgning/ BOA	Årsverk*	Årsverk i fjor	Endring siste år
UB	17 Det psykologiske fak.	Bev.	263,65	240,22	23,43
		BOA	28,43	28,85	-0,43
		Sum	292,08	269,07	23,01
Sum total			292,08	269,07	23,01

Ifølge tabell 4 ligger vi 23,43 årsverk høyere på bevilgningsøkonomien per mars 2023 sammenlignet med mars 2022. Når det gjelder rekrutteringsstillinger (universitetsstipendiater og universitetspostdoktorer), som vi har hatt mye fokus på det siste året, så ligger vi tett opp til måltallet for 2023 per mars, og vi ligger 13 årsverk høyere enn per mars 2022. Vi har 5,66 årsverk mer på grunnbevilgning annuum per mars 2023, i forhold til mars 2022. De resterende årsverkene finner vi på diverse øremerkede prosjekt, men vi har også oppdaget noen årsverk som feilaktig er innmeldt på grunnbevilgningen, som skulle vært på BOA. Disse blir korrigert nå i mai.